

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

ज्ञानगंगोत्री, गंगापूर धरणाजवळ, गोवर्धन,

नाशिक- ४२२ २२२

तृतीय वर्ष

B.Com (G02 3rdYear)

गृहपाठपुस्तिका

(सन 2019-2020)

गृहपाठ सोडविण्यासाठी विशेष सूचना

- 1) गृहपाठ हे अंतिम परीक्षेची तयारी व तुमच्या प्रगतीचे स्वयं-मूल्यमापन करण्याच्या दृष्टीने उपयोगी आहेत.
- 1) Home assignment is useful for self-analysis of your preparation of the final examination and progress.
- 2) गृहपाठातील प्रत्येक प्रश्न व त्यांचे गुण प्रथम काळजीपूर्वक वाचा. परिभाषिक संज्ञांचा अर्थ नीट समजून घ्या .
- 2) Read all the questions and their marks in the home assignment carefully understand the definitions and concepts properly.
- 3) गृहपाठाशी संबंधित पुस्तक, अभ्यासक्रम, आशय व पाठ्यांश काळजीपूर्वक वाचवा.
- 3) Read carefully the text, syllabus and summary related home assignment.
- 4) गृहपाठातील प्रश्नांची उत्तरे हि पुस्तकामधील आशय, मुद्दे, मजकुर जसेच्या तसा लिहू नका तर स्वतःच्या भाषेत लिहा. आवश्यक तेथे स्वतःचे मत मांडा.
- 4) Do not copy the points, matter from the text while writing home assignment mention your one points / opinions whenever necessary.
- 5) हा शिक्षणक्रम पूर्ण केल्यानंतर मिळविलेले ज्ञान प्रत्यक्ष कार्य करताना तुम्ही कसे उपयोगात आणाल यांचाही उल्लेख उतरात असावा. आवश्यक तेथे पुस्तकातील उदाहरणाबरोबरच पुस्तकाबाहेरील उदाहरणदेखील नमूद करावेत.
- 5) Your answer should include how you would apply the knowledge in real life situations.
- 6) गृहपाठ लिहिण्यासाठी फुलस्केप आकाराचे आखीव कागद वापरावेत. त्यावर खालीलप्रमाणे मचकूर लिहावा.
- 6) Use full-scope lined papers for rewriting home assignment.

विद्यार्थ्याचे नाव	अभ्यासक्रम / विषय .....
Name of student	Syllabus / sub .....
कायम नोंदणी क्रमांक	गृहपाठ पूर्ण केल्याचा दिनांक .....
P.R.N n No	Date of completion H A .....
अभ्यासकेंद्राचे नाव व पत्ता	.....
.....	.....
Name of the study centre	.....
.....	.....
मिळालेले गुण .....एकूण गुण - २०	गृहपाठ परीक्षकाची स्वाक्षरी .....
Marks obtained	Total marks – 20 sign of the H A supervisor .....

- 7) आखीव कागदाच्या / उत्तरपत्रिकेच्या प्रत्येक पानावर डावीकडे दिड इंच (4 सेमी) समास सोडून द्यावा. प्रत्येक प्रश्नाची उत्तरे स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावेत.(संमंत्रक या जागेचा उपयोग शेरा / सूचना लिहिण्यासाठी करू शकतील.)
- 7) Leave margin of 4 cm on the left side of the page. Write each new answer on a different page.
- 8) गृहपाठातील सर्व प्रश्नांची उत्तरे सुवाच्च अक्षरात लिहावीत. टंकलिखित / छापील उत्तर म्हणून स्वीकारण्यात येणार नाही.
- 8) Printed or typed answers are not allowed.
- 9) गृहपाठ मिळालेले गुण व उपचारात्मक सूचनांसह तुम्हास समंत्रक हे गृहपाठ तपासल्यानंतर परत करतील .
- 9) The marks of H assignment and corrective instructions will be sent after checking home assignment.
- 10) विद्यार्थ्यांना माहितीपुस्तकेतील नियम, सूचना वाचाव्यात व आभ्यासकेंद्रामार्फत पत्रव्यवहार करावा.
- 10) Present the h a by following the instructions and rules. Read carefully all the instructions and rules before any correspondence or communication with the university.
- 11) प्रत्येक गृहपाठ / स्वाध्याय हा वीस गुणांचा असून त्यातील प्रत्येक प्रश्न पाच गुणांचा आहे
- 11) Every home assignment is of twenty marks and each question carries five marks.

Prof. Jyoti Patil

Academic Coordinator, Evaluation Division

YashwantaraoChavan Maharashtra Open University

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

ज्ञानगंगोत्री, गंगापूर धरणाजवळ, गोवर्धन,

नाशिक- ४२२ २२२

बी. कॉम (G०२) तृतीय वर्ष (Third Year)

गृहपाठ HOME ASSIGNMENT- 2019-20

COM 209- हिशोब शास्त्र - 2

(Marks 20)

1. पशुपालन खात्याच्या नावे बाजूस येणाऱ्या कोणतेही दहा बाबी स्पष्ट करा,
Explain the ten items are included on debit side of cattle account.
2. दुग्ध व्यवसायासाठीच्या आवश्यक बाबी स्पष्ट करा.
Explain essential items of Dairy business.
3. भाडे खरेदी पद्धतीचे खरेदीदाराला होणारे फायदे स्पष्ट करा.
Explain the advantages to Buyer of hire purchase system.
4. कृषी उद्योगामध्ये हिशोबाची किती पुस्तके ठेवावी लागतात ते स्पष्ट करा.
In farming business which books of accounts are kept? Explain.

COM 220 भारतीय आर्थिक पर्यावरण

(Marks 20)

1. परकी भांडवल व परकी भांडवलाचे खालील प्रकार स्पष्ट करा.
अ. परकी थेट गुंतवणूक
ब. परकी सहकार्य
क. व्यापारी तत्वावर परदेशातून कर्ज घेणे

Explain the following types of foreign capital and forms

- a) Foreign Direct Investment

b) Foreign Collaboration

c) External commercial borrowings.

2. सरकती योजना काय ? ते स्पष्ट करा.

What is Rolling Plan? Explain it.

3. पर्यावरणातील नैसर्गिक संसाधने स्पष्ट करा.

Explain natural resources of Environment.

4. आर्थिक विकासातील अडथळे कोणते आहेत?

Which are the difficulties for economic development?

COM 221- परिव्यय अंकेक्षण आणि कर आकारणी

(Marks 20)

1. नैमित्तिक तपासणीचे फायदे सांगा.

State the advantages of routine checking.

2. भांडवली व महसुली प्राप्तीतील फरक स्पष्ट करा.

Distinguish between capital Receipts and Revenue Receipts.

3. अंकेक्षणाचे दुय्यम उद्देश स्पष्ट करा.

Explain secondary objects of Auditing.

4. मूल्यांकनाच्या कोणत्याही पाच पध्दती स्पष्ट करा.

State any Five methods of valuation.

COM 222 - मानव संसाधन व्यवस्थापन(

Marks 20)

1. भरती धोरणाची उद्दीष्टे सांगा.

State the objectives of Recruitment Policy.

2. व्यवस्थापन विकास कार्यक्रमाची गरज स्पष्ट करा.

Explain the Need of Management Development Programme.

3. मानवी संसाधनाची विविध अंगे स्पष्ट करा.

Explain the various aspects of Human Resource.

4. अधिकार प्रदानाची फायदे सांगा ?

State Advantages of Delegation of Authority.

COM 306 - बँकिंग व फायनान्स - 1

(Marks 20)

1. 'धनादेश' या चलनक्षम दस्तऐवजाची वैशिष्ट्ये लिहा?

Explain the features of cheque as negotiable instrument.

2. बँकदरावरील मर्यादा सविस्तर लिहा.

Write the limitations of Bank Rate.

3. बँक म्हणजे काय ?

What is mean by Bank ?

4. खाजगी तारणाविषयी चर्चा करा ?

Discuss the about 'Private Securities'.

COM 307 - बँकिंग व फायनान्स - 2

(Marks 20)

1. नाणेबाजाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Explain the features of Money Market.

2. विदेशी चलन बाजारातील सहभागीघटक कोणते आहेत?

What are the participants in the Foreign Exchange Market?

3. रोखे हस्तांतराची नवी पद्धत स्पष्ट करा

Describe the method of transfer of securities.

4. उत्पादन क्षमता ही संकल्पना स्पष्ट करा.

Explain the concept 'Production Capacity'.

MGM 308 - विपणन व्यवस्थापन - 1

(Marks 20)

1. स्पर्धा विश्लेषणावर टिप लिहा.

Write a short note on competition Analysis

2. अभेदित व्युहरचनेची वैशिष्ट्ये कोणती?

What are the features of strong strategy?

3. विपणन पर्यावरणाचे घटक कोणते आहेत?

Which are the aspect of marketing environment?

4. संवर्धन किंवा वृद्धी मिश्रणातील घटक स्पष्ट करा.

Explain the aspects of promotion mix.

MGM 309 - विपणन व्यवस्थापन - 2

(Marks 20)

1. विक्रेत्याना घावयाच्या निव्वळपगार प्रकाराबाबत माहिती देऊन या पध्दतीचे तोटे लिहा.

Give the information about salary method used for payment to sales man and write its disadvantages.

2. विक्रयवृद्धी यावर टीप लिहा.

Write note on sales promotion.

3. जाहिरात म्हणजे काय? जाहिरातीचे फायदे स्पष्ट करा.

What is advertisement? Explain its advantages.

4. विक्रय पूर्वानुमानाचे कार्य स्पष्ट करा.

Explain the functions of sales forecasting.